
Nový druh šťavele se jmenuje po Univerzitě Karlově

Mezinárodní tým vedený docentem Janem Sudou objevil během terénních prací v oblasti náhorní plošiny Bokkeveld v Jihoafrické republice nové druhy šťavelů, z nichž jeden byl na počest naší univerzity pojmenován Oxalis Carolina. Odlišnost šťavelů byla potvrzena morfologickými, karyologickými i molekulárními analýzami.

Oxalis Carolina a Oxalis filifoliolata se vyznačují listy složenými z většího počtu lístků, nikoliv jen trojčetnými, jak tomu bývá u většiny jiných šťavelů. Šťavel „Karlův“ tvoří velké bělavé až světle fialové květy, vykvétá však poměrně vzácně (většina jedinců zůstává sterilní) a jeho květy se jen zřídka plně otevírají, neboť rostliny osidlují spíše stinná stanoviště. Doba květu spadá, podobně jako u jiných kapských šťavelů, do tamější zimy, tedy do období května až června. Druh je dosud znám z jediné populace čítající pouhých několik stovek jedinců, a patří tedy mezi ohrožené taxony kapské květeny.

Oxalis filifoliolata je snadno poznatelný podle velice tenkých lístků (odtud pochází i jeho odborné pojmenování), květy mají sytě oranžovou barvu a nápadný bílý lem na vnější straně. Populace tohoto druhu je již o něco větší a sestává z několika tisíců jedinců rostoucích na jedné lokalitě s polopouštními podmínkami.

Studie ukázala, že radiace šťavelů je v jihoafrické květeně opravdu masivní (celkově je zde známo přes dvě stě různých druhů) a mnohé druhy pravděpodobně stále ještě čekají na své objevení. Jakkoliv je lokalita Oxalis carolina od České republiky vzdálena více než devět tisíc kilometrů, tento druh bude od nynějška stále připomínat naši Univerzitu Karlovu.

Kapská oblast Jihoafrické republiky patří mezi území s celosvětově největší rostlinnou diverzitou. Na ploše jen o málo větší než Česká republika se zde vyskytuje přes devět tisíc druhů rostlin, z toho dvě třetiny patří mezi endemity, které se přirozeně nevyskytují nikde jinde. Světový primát drží Kapsko také v počtu geofytů, tedy cibulnatých a hlíznatých rostlin. Není proto divu, že kapská provincie láká i botaniky z Přírodovědecké fakulty, kteří zde od roku 2007 studují karyologickou variabilitu a její roli v evoluci místní jedinečné květeny. Jednou z intenzivně zkoumaných skupin je i rod šťavel (Oxalis), který představuje šestý nejbohatší rod kapské flory.

Zdroj: natur.cuni.cz

Kontakt:

doc. RNDr. Jan Suda, Ph.D.

jan.suda@natur.cuni.cz

telefon: +420 221 951 640
+420 221 951 640

Přírodovědecká fakulta
Benátská 433/2
128 43 Praha

Česká republika